

Міністерство охорони здоров'я України
ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ:**

**«ТЕРАПЕВТИЧНІ ЧИТАННЯ: СУЧАСНІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ
ТА ЛІКУВАННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ»
(ПРИСВЯЧЕНА 80-РІЧЧЮ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
АКАДЕМІКА НАМН УКРАЇНИ С.М.НЕЙКА)**

ЗБІРНИК ТЕЗ

**4-5 жовтня 2012 р.
м. Івано-Франківськ**

ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРНИХ ПАРАМЕТРІВ ТА АРХІТЕКТОНІКИ ОРГАНІВ ЧЕРЕВНОЇ ПОРОЖНИНИ У ПАЦІЄНТІВ ІЗ ЦИРОЗОМ ПЕЧІНКИ

В.П. Присяжнюк, О.І. Волошин, І.В. Лукашевич, Б.П. Сенюк

Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб

Буковинський державний медичний університет

Мета дослідження: виявити можливі вікові особливості структурних параметрів органів черевної порожнини у хворих на цироз печінки (ЦП) різного віку.

Матеріал і методи. Ультразвукове дослідження органів черевної порожнини здійснене у 112 пацієнтів із ЦП та 30 практично здорових осіб. У I групу (вік 30-44 рр.) увійшли 30 хворих, у II групу (45-59 рр.) – 45 пацієнтів, у III групу (60-74рр.) – 37 осіб із ЦП. Серед обстежених хворих переважали чоловіки – 76 (68%). Контрольну групу склали 30 практично здорових осіб репрезентативних за віком та статтю до досліджуваних груп.

Результати дослідження. У всіх вікових групах хворих на ЦП спостерігали збільшення розмірів печінки порівняно з такими у практично здорових осіб. Зокрема, права частка печінки у пацієнтів I дослідної групи була на 25,6% ($p < 0,001$), II групи – на 27,8% ($p < 0,001$), III групи – на 22,7% ($p < 0,001$) більшою порівняно з відповідними контрольними показниками.

Ліва частка печінки у хворих на ЦП молодого та зрілого віку була також більшою порівняно з контрольними значеннями: на 18,8% ($p < 0,05$) та 16,3% ($p < 0,05$) відповідно. Для пацієнтів літнього віку характерним було зменшення лівої частки печінки порівняно з такою у хворих молодого та зрілого віку. У цього контингенту хворих її розміри були співставимі із такими у практично здорових осіб відповідного віку.

У пацієнтів із ЦП усіх вікових груп спостерігали підвищену ехогенність паренхіми печінки. У практично здорових людей ехогенність печінки була нормальною у всіх обстежених, лише у 2 осіб літнього віку вона була дещо підвищена.

Серед хворих на ЦП молодого віку в 6 осіб (20%) структура печінки була дрібнозернистою, у 18 (60%) – середньозернистою, у 6 (20%) – крупнозернистою. У групі пацієнтів із ЦП зрілого віку збільшувалась кількість осіб із крупнозернистою структурою печінки, яка складала 14 хворих (31,1%). Пацієнтів із дрібнозернистою структурою паренхіми печінки у цій групі було 11 осіб (24,4%), із середньозернистою – 20 осіб (44,5%). Серед хворих на ЦП літнього віку кількість осіб із крупнозернистою структурою паренхіми печінки була ще більшою і становила 14 осіб, що складало 37,8% від загальної кількості обстежених цієї групи. Пацієнтів із дрібнозернистою структурою паренхіми печінки у III дослід-

ній групі було 9 (24,4%), із середньозернистою – 14 осіб (37,8%). Серед практично здорових осіб усіх вікових груп у 100% випадків спостерігали дрібнозернисту структуру паренхіми печінки.

У хворих на ЦП спостерігали збільшення розмірів селезінки. Зокрема, довжинник селезінки у пацієнтів I дослідної групи був на 40,5% ($p < 0,001$), II дослідної групи – на 49,5% ($p < 0,001$), III дослідної групи – на 52,2% ($p < 0,001$) більшим порівняно з відповідними контрольними показниками. З віком у хворих на ЦП відзначали деяке збільшення довжинника селезінки, але суттєвими такі зміни не були. Поперечник селезінки також був достовірно ($p < 0,001$) більший у пацієнтів усіх дослідних груп порівняно з контролем: на 43,7%, 41,3% та 50,9% відповідно.

У 25 хворих на ЦП I групи (83,3%), 39 пацієнтів II групи (86,7%) та 32 обстежених осіб III групи (86,5%) відбувалася деформація судинної архітекτονіки печінки, що на ультразвуковому дослідженні проявлялось звивистим, нерівномірним судинним малюнком, його “обрубленим” закінченням. У контрольних групах таких змін не спостерігали. Реєстрували достовірне ($p < 0,001$) збільшення діаметра магістральних судин, зокрема, діаметр *v. portae* у хворих на ЦП I групи на 39,1%, II групи – на 50,1%, III групи – на 43,4% перевищував такий в осіб відповідних контрольних груп. Діаметр *v. lienalis* у пацієнтів із ЦП усіх вікових груп достовірно ($p < 0,001$) переважав такий у здорових людей: на 45,1%, 48,0% та 49,5% відповідно. Вільну рідину в черевній порожнині у різній кількості виявили у 14 хворих на ЦП I групи (46,7%), у 27 пацієнтів II групи (60,0%) та у 25 хворих III групи (67,6%).

Висновок. Проведені дослідження вказують на поглиблення структурно-функціональних змін у печінці у хворих на цироз печінки з віком, які мають змішаний характер за рахунок переважно циротичного процесу та приховано прогресуючого нашарування кардіальних, гемодинамічних та метаболічних порушень.